

Det sakkyndige paradoks

I den senere tid er det fremkommet en mengde innlegg i media, rundt sakkyndige og deres rolle i barnefordelings saker.

Mens "systemet" representeret ved barnevern, politi, psykologer, dommere, leger ol., mener at kun deres oppnevnte sakkyndige er troverdige og bærende av den objektive sannhet, mener foreldre, at også deres sakkyndige er troverdige og objektive.

Representanter for systemet mener slike "private" sakkyndige ikke er troverdige, fordi de er "kjøpt og betalt". Som en del av systemet hevder også lederen i Forum for sakkyndige psykologer, psykolog Elisabeth Backe-Hansen i Aftenposten, at den sakkyndige rapporten Joar Tranøy har skrevet om Svanhild Jensen, er et partsinnlegg. Men er ikke barnevernets sakkyndige i samme sak også et partsinnlegg? Hvor objektiv kan en barnevernsansatt psykolog være når han lager en rapport for sin arbeidsgiver? Systemet hevder altså at deres sakkyndige er objektive og troverdige, mens alle andres sakkyndige ikke er troverdige og objektive!

Heri ligger Det sakkyndige paradoks!

Det systemet her sier er alvorlig! For om det er riktig betyr det:

1. Ingen sakkyndige er objektive, da sannhetsverdien av deres konklusjoner avhenger av hvem deres oppdragsgiver er.

2. Systemet har monopol på den objektive sannhet!

Systemet kan ikke først si at bare deres sakkyndige er troverdige, og samtidig påstå at andres sakkyndige ikke er det. Det innebærer at sakkyndige konkluderer etter hvem oppdragsgiver er, hvilket ikke er et objektivt kriterium! Den som påstår at den annen parts sakkyndige ikke er objektive, sier samtidig at også egne sakkyndige ikke er objektive! For det er vel ikke slik at noen sakkyndige er objektive når de er betalt av, systemet, mens de samme sakkyndige er subjektive når foreldre engasjerer dem? Det vil jo bety at sakkyndige ikke er til å stole på!

På bakgrunn av alle de justismord som etter hvert avdekkes I de sakkyndiges kjølvann er det grunn til å tro at de i mange tilfeller tar feil. Når de samme sakkyndige så fremstår med påstander om at alle andres sakkyndige har feil og de selv har rett, er det lett å se det paradoxale i dette.

Problemet er kanskje at rettsystemet, og andre (barnevern ol.) tillegger de sakkyndige en slik

objektiv holdning uten at det egentlig finnes noe erfaringsbasert kunnskap som tilsier en slik objektivitet! Faktisk viser all erfaring at det ofte blir gjort gale, subjektive vurderinger.

Også psykologer har subjektive preferanser. Hvordan skal en dommer kunne bedømme rapportens faglige innhold? Retten er faktisk prisgitt den objektivitet den selv tillegger den sakkyndige! Når det i flere saker er vist til at sakkyndige rapporter ikke har tilstrekkelig faglig innhold og dekning, blir det tydelig å se hvor galt dette kan føre av sted.

Det finnes alt for mange tilfeller der sakkyndige i barnefordelings saker gjør et så dårlig arbeide, utein at retten evner å se dette, at det representerer en betydelig fare for folks rettsikkerhetsoppfatning. Det er for lengst avslørt at barnevern og rettsinstanser benytter sakkyndige som gir den konklusjon man vil ha. At de har lister med "sine" sakkyndige er også godt dokumentert. Det er en farlig utvikling som I sin konsekvens svekker folks rettsoppfatning, fordi rettsystemet I så stor grad legger slike rapporter til grunn i sine dommer.

Rune Fardal
Analytiker